

SVERIGES RUNINSKRIFTER

UTGIVNA AV

KUNGL. VITTERHETS HISTORIE OCH ANTIKVITETS AKADEMIEN

ANDRA BANDET

ÖSTERGÖTLANDS RUNINSKRIFTER

GRANSKADE OCH TOLKADE

AV

ERIK BRATE

STOCKHOLM

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

1911
[111410]

93. Haddestad, Väderstads sn, Göstrings hd.

Pl. XXX. Fig. 2.

Litteratur: W. 165; teckning av L. C. Wiede i statens hist. museum; C. F. Nordenskjöld, *ÖFT.* I, s. 72; *Reseber.* 1881, s. 20, teckning; E. Ihrfors, *Ostrogothia sacra* (1880), s. 4, teckning.

Runstenen upptäcktes 1865 på Haddestads Ryttagård (f. d. Fogdegård). C. F. Nordenskjöld fann den starkt lutande mot en gårdsgård. Den blev 1895 rest nedanför en bergbacke, s.s.o. om den åkertäppa, i vilken den förut befann sig, med inskriftsidan åt den gångstig, som löper från Brunntorpet framåt Haddestads by och skiljer runstenen från gårdsgården till ovannämnda åkertäppa. Runstenen står rakt i väster från Pryssagårdens manbyggnad, vars tomt ligger bredvid den betesmark, på vilken runstenen är rest.

Ämnet är rödaktig granit. Höjden är 1,5 m, bredden vid foten 55 cm, tangerande toppslingans nedre linie 48 cm, dess övre 43 cm. Slingans bredd är 9—10 cm.

På toppen ovan slingan har möjligen ett kors funnits, då spår synas finnas av högra och kanske även övre armen, men om så skulle vara, är det nu så otydligt, att ingenting därav med visshet kan fastställas.

Inskriften börjar med kolon och kvinnonamnet **þiupreipr**, i vars första **þ** kännestrecket är skilt från stavens ändar, i det andra utgår från stavens båda ändar och i det sista från den nedre. I **þisa** har **i** ingen prick; en oregelbunden fördjupning på mitten måste vara en skada. Uti **eftir** räcker icke nedre kännestrecket av **f** upp till slinglinien; i **biurn** har **b** kännestrecken skilda 1,5 cm på mitten. Sista ordet **hauin** står utom slingan på mittytan; i **h** äro de övre kännestrecken mindre tydliga, i **a** är kännestrecket nästan likt en fåra, men runan kan icke vara **ʀ k**, vilken runa torde vara uteglömd därefter, då ordet icke kan vara annat än part. pret. *hoggvinn* 'avlivad'.

Inskriften är följande:

: **þiupreipr** : **reisþi** : **stein** : **þisa** : **eftir** : **biurn** : **buta** : **sin** : **ar** : **uarþ** · Utom slingan: **hauin** ·

Namnet **þiupreipr** är av språkhistoriskt intresse. Då senare leden är *-(h)eiðr*, såsom i *Ragn-(h)eiðr*, måste **þiupr**- utgöra namnets första led och dess slutande *-r* synes blott kunna förklaras som lämning av en *os*-stam, antagligen samhörig med got. *þiuf* n. 'det goda', pl. 'gods'. Ett annat fall styrker den givna förklaringen. På Styrestad, Ög. 153, B. 856, L. 1096, W. 16, står **hruurika**, på B. 767, L. 896 Vålsta, Söderml., nom. sing. [**ry**]**rikr** och gen. sing. **ryr**:**iks**. Dessa ristningar tillhöra namnet isl. *Hrórekr*, fsv. (lat.) *roricus* SD. III, 89. Senare leden av detta namn är *-rikr*, såsom i **þiaurika** Rök, och man skulle alltså i denna leds början vänta **r** och icke **ri**. Detta **r** torde därför härröra från slutljudet i första leden, som visar sig vara en ursprunglig *os*-stam genom växlingen mellan ags. *hröþor* n. 'glädje' och *Hröþ-* i namn såsom *Hróþulfr* samt *hröþ* m. 'ära'; framför detta *r*-ljud har **þ** bortfallit, såsom i isl. *Þrjú(ð)rekr*, *Gýriðr* m. fl., se Noreen, *Altisl. u. altnorw. Gram.*³ s. 188, *Altshwed. Gram.* § 244, 3.

Översättning: Tjudred reste denna sten efter Björn, sin man, som blev dödad.

2. Ög. 93. Haddestad.